

भक्तपुर नगरपालिकामा जनप्रतिनिधिहरूको तीन वर्ष प्रतिवेदन

आदरणीय नगरवासी दिदीबहिनी तथा दाजुभाइहरू,

भक्तपुर नगरपालिकामा यहाँहरूको मतबाट हामी विजयी भएर बहाली भएको आज तीन वर्ष पूरा भयो । २०७४ साल जेठ ७ गते आजकै दिन हामीले यस नगरपालिकामा पदभार सम्हालेका थियौं । पद बहाली भएको दिनलाई हामीले विशेष महत्व दिई विगतका वर्षहरूमा भव्य कार्यक्रमहरूमार्फत हाम्रा कार्यहरूको समीक्षा गर्ने र नगरपालिकाले गरेका कामहरू जनतालाई जानकारी दिने गर्दै आएका थियौं ।

यो वर्ष त्यस्तो कुनै कार्यक्रम गर्न सम्भव भएन । विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोनाको कारण २०७६ चैत्र ११ गतेदेखि सारा देश बन्दाबन्दीको अवस्थामा छ । हाम्रो विकास निर्माणका कामहरू केही समय थप्प भए, आर्थिक गतिविधिहरू सून्य भए । स्थानीय जनताबाटै बिस्तारै विकास निर्माणका कामहरू शुरु हुँदै छन् । हामी एक आपसमा भेट्न, छलफल गर्नसमेत अत्यन्त सचेत हुनुपर्ने अवस्थामा छौं ।

यो जटिल र विषम परिस्थितिमा पनि हामी जनप्रतिनिधिहरू, कर्मचारीहरू नगर र नगरवासीहरूको हितमा निरन्तर खटिरहेका छौं । कारोना संक्रमणको सम्भावनालाई लिएर सरकारले घोषणा गरेको बन्दाबन्दीको अवस्थामा भन्नु हामीले जिम्मेवारीपूर्वक जनताको सेवा गर्नुपर्छ भन्ने भावनाले सकृयतापूर्वक लागि रहेका छौं ।

भक्तपुरको विस्का जात्रा, बुद्ध जयन्ती, मातातीर्थ औंसी, स्थानीय जनताले मनाउने गरेको देवाली पुजा जस्तो महत्वपूर्ण चाड पर्व र दिनहरूमा समेत कोही घरबाट ननिस्की आ-आफ्नो घरमै सामान्य औपचारिकतामा सीमित गर्न नगरपालिकाले अनुरोध गर्‍यो । तमाम नगरवासीहरूले हाम्रो अनुरोधलाई स्वीकार गरी जुन साथ र सहयोग गर्नुभयो, त्यसको लागि भक्तपुर नगरपालिकाको तर्फबाट सम्पूर्ण नगरवासी दाजुभाइ तथा दिदी बहिनीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं ।

हाम्रो स्वास्थ्यभन्दा ठूलो अरु हुन सक्दैन । हामी स्वस्थ भयौं भने मात्रै विकास निर्माणका कामहरू गर्न सक्छौं । यही भवनाले यहाँहरूसँग उपत्यका बाहिरबाट आएका कुनै पनि व्यक्तिलाई स्वास्थ्य परीक्षणविना घरमा नराख्न आग्रह गरिरहेका छौं ।

मानवता, दया-माया हामी सबैमा छ । तर केही व्यक्तिको कारण सिङ्गो समाजलाई क्षति पुग्नेबारे हामी उतिकै सचेत हुनु जरुरी छ ।

दिदीबहिनी तथा दाजुभाइहरू,

- कोरोना भाइरसको सम्भावित संक्रमणबाट बच्न अति आवश्यक कामका लागि नगरपालिका कार्यालय, वडा कार्यालय र नपा अन्तर्गत सञ्चालित विभिन्न कार्यालयमा प्रवेश गर्ने नागरिकहरूलाई साबुन पानीले हात धोएर र स्यानिटाइजर प्रयोग गरेर मात्रै प्रवेश गराउने व्यवस्था, चोक, गल्ली र सडकहरूमा सरसफाइ कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन चुन छर्कीनुका साथै मुख्यचोक र सार्वजनिक स्थलहरूमा क्लोरिनेटेड (बीशाणुनासक औषधी) छर्कने कार्य गर्दै आएका छौं ।
- विस्केट जात्रा औपचारिक पूजाआजामा मात्रै सीमित गर्ने निर्णय, जनचेतना जगाउन पर्चा प्रकाशन गरी घर घरमा साबुन सहितपर्चा वितरण, विदेशबाट आएका नागरिकहरूको अनलाइनमार्फत विवरण संकलन, कोरोना रोगको सम्भावित जोखिमबारे नगरपालिकाको आधिकारिक फेसबुक पेज, अनलाइन पत्रिका र दैनिक पत्रिकाहरूमा तथा फोहर संकलन गर्ने गाडी र ट्राइसाइकलहरूमार्फत प्रचार-प्रसारका साथै फ्लेक्स बोर्डमार्फत जनचेतनामूलक सन्देश प्रशारण गर्दै आएका छौं ।
- नगरपालिका र वडा कार्यालयहरूको अगाडी तथा टोल टोलमा पानी ट्यांकीका व्यवस्था गरी साबुन पानीले हातधुने तरिका सहितको फ्लेक्स सहित हात धुने व्यवस्था, नगरका विभिन्न स्थानहरूमा तरकारी र अन्य दैनिक आवश्यकताका सामग्री खरिद गर्दा एक मिटरको दुरी कायम गर्नमा जोड दिदै आएका छौं ।
- वडाध्यक्षको संयोजकत्वमा समिति गठन गरी राहतवितरणको व्यवस्था, अति आवश्यक अवस्थामा बाहेक घरबाट बाहिर ननिस्कन माइकिड स्थानीय पत्रपत्रिका, एफ.एम. र टेलिभिजनमार्फत सबैमा अनुरोध गर्नुका साथै घरबाट एक जनामात्र बाहिर निस्कन सकिने गरी घर घरमा अनुमतिपत्र वितरण गर्नु ।
- नगरका विभिन्न स्थानमा तरकारी बजारको व्यवस्थापन, जिल्ला बचत तथा ऋण सहकारी संघ, भक्तपुर घरेलु तथा सानाउद्योग संघ र जिल्ला खुद्रा व्यापार संघका साथीहरूसित समन्वय तथा विपद व्यवस्थापन केन्द्रको गठन गरी मजदुरी गरेर जीविकाउपार्जन गर्ने ३ हजार परिवार भन्दा बढीलाई राहत वितरण गरी सकेका छौं । प्रकोप व्यवस्थापन कोषबाट हालसम्म ८८ लाख भन्दा बढी खर्च भइसकेको जानकारी दिन चाहन्छौं ।

- विभिन्न संघ संस्थाहरूले प्रकोप व्यवस्थापन कोषमा नगद तथा जिन्सी सहयोग गर्नु भएको छ । हाल सम्म रु. १२ लाख भन्दा बढी नगद र अन्य जिन्सी जम्मा भएको छ ।
- हिजोबाट भक्तपुरमा पनि कोरोनाको विरामी देखा परेको छ । हामी सबै सचेत भएनौं भने त्यसले महामारीको रूप नलेला भन्न सकिन्न । रोग आयो भनेर होइन अब सुरक्षाका सबै नीतिहरू अवलम्बन गर्नु अति आवश्यक छ । कुनै एकको हेलचक्रायाईले अरु धेरै जनाको ज्यान जान सक्छ । यसबारे सबैले गम्भीरताका साथ सोच्नु जरुरी छ ।
- कारोनाबाट बच्न लकडउनको अवधिभर सबै नागरिकहरू आआफ्नो घरमा सुरक्षितसाथ बस्नु हुन र अति आवश्यक काममा बाहेक कोही पनि बाहिर ननिस्कन र बाहिर निस्कन्दा १ मि.को शारीरिक दूरीमा ध्यान दिन पनि यहाँहरू सबैमा हार्दिक अनुरोध गर्दछौं ।

निर्वाचनको बेला जनताबीच गरेको प्रतिबद्धतापत्र र पाँचौं नगरसभाबाट पारित नीति तथा कार्यक्रम नै हाम्रो मार्गदर्शन हो । हामी जनतालाई दिएको बचन अक्षरशः पूरा गर्न कतिबद्ध छौं । तर देशको परिस्थिति, कानूनी, आर्थिक र व्यवहारिक कारण हामीले कतिपय विकास निर्माण र कार्यक्रमहरू यो चालू आ.व.मा पूरा गर्न कठिन भएको छ । बन्दाबन्दी खुलेको खण्डमा अझै केही योजनाहरू सम्पन्न गर्ने समय हामीसँग छ ।

नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेखित अधिकांश कार्यहरू सम्पन्न भइसकेका छन् भने धेरै विकास निर्माणका कार्यहरू चालू अवस्थामा छन् ।

नगरपालिकाको पाँचौं नगरसभा २०७६ असार ९ गते शुरू भई असार १८ गते सम्पन्न भएको थियो । नगरसभाले आ.व. २०७६/७७ को लागि रु. २ अर्ब १३ करोड १० लाखको बजेट पारित गरेको थियो ।

आन्तरिक आयतर्फ :

पाँचौं नगरसभाले जग्गा बिक्री बाहेक रु. ४२ करोड आन्तरिक आय संकलन गर्ने लक्ष्य राखेकोमा २०७६ बैशाख ३१ गतेसम्म २५ करोड ५८ लाख ४६ हजार रुपैयाँ संकलन भयो । विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोनाको कारण २०७६ चैत्र ११ गतेदेखि देश बन्दाबन्दीमा भएकोले पनि आन्तरिक श्रोतमा निकै कमी आएको हो ।

खर्चतर्फ :

चालू आ.व. २०७६/०७७ मा ९९ करोड ८० लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएकोमा २०७७ वैशाख मसान्तसम्ममा ६० करोड ७ लाख ६० हजार मात्र खर्च भएको छ, ।

चालू वर्षमा पूँजीगत तर्फ रु १ अर्ब १३ करोड ३० लाख विनियोजन भएकोमा २०७७ वैशाखसम्ममा रु २७ करोड ३७ लाख ९६ हजार खर्च भएको छ, । यसरी चालू आ.व.मा जम्मा २ अर्ब १३ करोड १० लाख बजेट पारित भएकोमा चालू तथा पूँजीगत गरी जम्मा रु ८७,८१,८७,०००। खर्च भई ४१.२५ प्रतिशत खर्च भएको छ । द्रुत गतिले विकास निर्माणको काम हुने बेला लक डाउन भएकोले हाम्रो विकास निर्माणमा प्रत्यक्ष असर परेको छ ।

केही महत्त्वपूर्ण गतिविधिहरू :

अब नगरपालिकाले आ.व.२०७६।७७ मा गरेका केही महत्त्वपूर्ण गतिविधिहरूबारे प्रष्ट पार्न चाहन्छौं:

शिक्षा :

१. भक्तपुर नगरपालिकाद्वारा संचालित कलेज र विद्यालयहरूमा नयाँ नयाँ विषय अध्यापनमा जोड दिदै आएकोमा यो शैक्षिक वर्षदेखि ख्वप माविमा कक्षा ११ र १२ मा कानून र चित्रकला विषयको कक्षा सुरु भएको छ ।
२. नगर क्षेत्रभित्र सामुदायिक र निजी गरी जम्मा ९२ वटा विद्यालयहरू सञ्चालनमा रहेकोमा सामुदायिक विद्यालयहरूमा शैक्षिक सुधार ल्याउने उद्देश्यले २ जना विज्ञ शिक्षकहरूमार्फत अनुगमनको व्यवस्था गरी शैक्षिक सुधारका कार्यहरू भइरहेका छन् ।
३. विद्यार्थीहरूलाई स्थानीय कला-संस्कृति, सम्पदा, स्वास्थ्य, खेलकुदलगायतका विषयहरूमा जानकारी दिने उद्देश्यले लागू गरिएको स्थानीय पाठ्यक्रम अझ प्रभावकारी बनाउन यो वर्ष सन्दर्भ सामग्री सङ्ग्रह पुस्तक समेत प्रकाशित गरेका छौं । यसले स्थानीय पाठ्यक्रम पढाउने शिक्षकहरूलाई सहयोग पुग्ने हाम्रो विश्वास छ ।
४. आर्थिक अभावमा क्षमतावान् कुनै पनि विद्यार्थी उच्च शिक्षाबाट वञ्चित हुन नपरोस् भन्ने उद्देश्यले शैक्षिक प्रमाणपत्र धितो लिई यो वर्ष ९१ जना विद्यार्थीहरूलाई रु. ५ लाखसम्म सहूलियत दरमा ऋण प्रदान गर्न स्वीकृत गरेका छौं ।

५. नगरपालिकाद्वारा सञ्चालित ६ वटा शिशुस्याहार केन्द्रहरूमा कार्यरत १२ जना शिक्षिकाहरूलाई पुनर्ताजगी तालिम दिनुकासाथै शिशु स्याहार केन्द्रहरूमा आवश्यक भौतिक सुधार गरेका छौं ।
६. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ अनुसार भक्तपुर नपा वडा नं. २ इन्द्रायणी पीठमा विशेष विद्यालय सञ्चालन गर्ने अनुमति प्रदान गरी विद्यालय सञ्चालनमा आएको छ ।
७. विभिन्न विद्यालयमा कार्यरत इ.सी.डी शिक्षकहरूको न्युन पारिश्रमिकलाई ध्यानमा राखेर नगरपालिकाले यही आर्थिक वर्षदेखि प्रति शिक्षक मासिक रु. ४०००/- का दरले ४२ जना शिक्षकहरूलाई सहयोग गर्दै आएको छ ।
८. सबल सामुदायिक विद्यालयले दुर्बल विद्यालयलाई संरक्षण प्रदान गर्ने नीति अनुसार बागीश्वरी माविलाई भनपा १० स्थित ब्रम्हचारिणी आधारभूत विद्यालयको संरक्षण गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ । यसअघि बागीश्वरी माविलाई संरक्षणको जिम्मेवारी तोकिएको सिद्धि शारदा आधारभूत विद्यालयमा विद्यार्थी संख्या क्रमशः बृद्धि हुन थालेपछि भवनको अभाव देखिन आएको हुनाले आवश्यक भवन निर्माणको लागि भनपा वडा नं. ८ लिवालीमा ०-४-० जग्गा भोगाधिकार प्रदान गरियो । बागीश्वरी माविलाई यो वर्ष बागमती प्रदेशले भक्तपुर जिल्लाकै नमुना विद्यालय घोषणा गरेको छ ।
९. नेपाल सरकारले २०७६ चैत्र ११ गतेदेखि देशभर बन्दाबन्दीको घोषणा गरेको कारणबाट एसईईको परीक्षा दिन तयारी अबस्थामा रहेका विद्यार्थीहरूलाई ध्यानमा राखेर २०७७ वैशाख ३ गतेदेखि जेठ ५ गतेसम्म अनिवार्य विषयहरूको भर्च्युअल कक्षा सञ्चालन गरियो । त्यसबाट देशका विभिन्न क्षेत्रमा रहेका हजारौं विद्यार्थीहरूलाई फाइदा पुगेको छ ।
१०. विद्यालय पढ्ने बच्चाहरूको मानसिक विकास र प्रतिभा प्रस्फुटनको अवसर प्रदान गर्न समय समयमा विद्यालयस्तरीय चित्रकला, वादविवाद प्रतियोगितालगायत विभिन्न अतिरिक्त कृयाकलापहरू सञ्चालन गर्दै आएका छौं ।

स्वास्थ्य :

११. भक्तपुर नपाले च्याम्हासिंह, भगवतीस्थान र ब्यासी गरी ३ ठाउँमा जनस्वास्थ्य केन्द्रहरू सञ्चालन गरी आकस्मिक सेवासहित नाक, कान, घाँटी, बालरोग, दन्तरोग, हाडजोर्नी, स्त्रीरोग लगायतका रोगहरूको विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्दै

आएकोमा भक्तपुर नपा वडा नं. ९ स्थित च्याम्हासिंहमा ७२ करोड रुपैयाँ लागतमा ख्वप अस्पताल भवन निर्माण सुरु भएको छ ।

१२. घरदैलो नर्सिङसँगै विद्यालयहरूमा चिकित्सक र नर्सहरूमार्फत स्वास्थ्यसम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएका छौं ।
१३. शारीरिक र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य परीक्षणमा पनि नगरपालिकाले ध्यान दिँदै आएको छ ।
१४. कडा रोगहरू क्यान्सर, मृगौला, मुटु र मस्तिष्कघात भएका नगरबासीहरूलाई प्रतिव्यक्ति रु. १०,०००- का दरले आर्थिक सहयोग गर्ने नीति अनुसार यस आर्थिक वर्ष १५० जनालाई नगरपालिकाले रु. १५ लाख आर्थिक सहयोग प्रदान गर्‍यो ।
१५. भक्तपुर नगरपालिकामा सञ्चालित जिल्ला सामुदायिक आँखा केन्द्रबाट यो वर्ष ३८७ जनाको मोतिबिन्दुको शल्यक्रिया भयो भने २०,३०४ जना सामान्य आँखाका बिरामीहरूको परिक्षण भएको छ ।
१६. आयुर्वेदिक स्वास्थ्य सेवाबाट बढीभन्दा बढी जनताले फाइदा लिन सकून् भनी वडा वडामा आयुर्वेदिक स्वास्थ्य सेवा विस्तार गरिँदै लगेको छ । वैकल्पिक चिकित्साको रूपमा जनताबीच यसको प्रभावकारिता बढ्दै गएको छ ।

सम्पदा र संस्कृति संरक्षण :

१८. हाम्रो कला र संस्कृति संरक्षणमा यहाँका संस्कृतिकर्मीहरूको योगदानलाई सम्मान गर्दै प्रत्येक वडाबाट दुई जनाका दरले कला-संस्कृति संरक्षणमा अग्रणी भूमिका खेल्नुभएका २० जना सांस्कृतिक अगुवाहरूलाई नगरपालिकाले मिति २०७६ कार्तिक ११ गते प्रतिव्यक्ति रु. २० हजार नगदसहित सम्मान गर्‍यो । यस्ता कार्यक्रमहरूले नयाँ पुस्तामा पनि कला संस्कृति संरक्षणमा प्रेरणा मिल्ने हाम्रो विश्वास छ ।
१९. सांस्कृतिक कार्यक्रमको माध्यमबाट समाजमा रूपान्तरण ल्याउने उद्देश्यले गाईजात्रामा प्रस्तुत भएका साँस्कृतिक विधाहरूलाई परम्परागत र आधुनिक विधाको अलग अलग मूल्यांकन गरी प्रतियोगितात्क रूपमा सम्पन्न गरियो ।
२०. हरेक वर्ष एउटा सांस्कृतिक विधाको नगरस्तरीय प्रतियोगिता गर्ने नीति अनुसार २०७६ साल माघ २५ र २६ गते भक्तपुर जिल्लाव्यापी धिमेबाजा प्रतियोगिता सम्पन्न भयो । प्रतियोगितामा कुल ७७ समूहले भाग लिएका थिए ।
- २१.स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ बमोजिम छैटौं नगरसभाले पूर्व, पश्चिम, उत्तर, दक्षिण चारकिल्ला तोक्री नगरको पुरानो क्षेत्रलाई सांस्कृतिक क्षेत्र घोषणा

गरेको छ । नगरपालिकाको कला संस्कृति संरक्षण ऐन अनुसार भक्तपुरको पुरानो क्षेत्र (जो सम्पदा बस्तीको रूपमा अवस्थित छ) मा स्थानीय जनताबाहेक अन्य नागरिकहरूले घरगगा खरिद गर्न नपाउने व्यवस्था छ ।

विकास निर्माण :

२२. आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा प्रसिद्ध भैरवनाथको मन्दिरको जीर्णोद्धार सम्पन्न भयो । कुल लागत इस्टिमेट १ करोड ४६ लाख ३६ हजार रुपैयाँ भएकोमा जनताबाट आर्थिक सहयोग रु. ५ लाख १७ हजार प्राप्त गरी जम्मा ५६ लाख ३९ हजार रुपैयाँमा उक्त जीर्णोद्धार कार्य सम्पन्न भएको हो ।

२०७२ सालको भूकम्पले क्षति पुऱ्याएको टौमढीस्थित विश्व प्रसिद्ध डातापोल मन्दिरको जीर्णोद्धार कार्य कूल ६५ लाख १३ हजारमा जिर्णोद्धार शुरु गरिएकोमा स्थानीय जनतको जनश्रमदान र आर्थिक सहयोग निरन्तर प्राप्त भइरहेको छ ।

२३. भक्तपुर नपा वडा नं. ३ दरवार क्षेत्रस्थित बत्सला मन्दिर २०७२ सालको भूकम्पले पूर्ण क्षति भएकोमा उक्त मन्दिर निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ । स्वदेशी र विदेशीबाट हालसम्ममा ६ लाख रुपैयाँभन्दा बढी आर्थिक सहयोग संकलन भइसकेको जानकारी गराउन चाहन्छौं ।

भक्तपुर नपा वडा नं. १ स्थित रानीपोखरी र भाज्या पोखरी जीर्णोद्धारको काम भइरहेको छ । सिद्धपोखरीको उत्तरतिरको खेल मैदान नेपाली सेनासँग समन्वय गरी तारजाली लगाई सर्वसाधारण जनताको लागि खुला गरी नगरपालिका र विभिन्न संस्थाहरूबाट उक्त खेल मैदान नियमित रूपमा प्रयोग गर्दै आएका छन् ।

ब्रम्हायणीस्थित ख्वप बहुउद्देश्यीय भवन, वडा नं. ९ च्याम्हासिंहमा रहेको नगर प्रवेशद्वार पुनः निर्माण, वडा नं ७ स्थित भेलुखेलको सार्वजनिक ग्यु भिँद्यो पुल निर्माण, वडा नं. २ मा बालउद्यान निर्माण, वडा नं. ९ तुमचोस्थित श्वासप्रश्वास पुनः स्थापना केन्द्र भवन निर्माणलगायत कार्य पनि सम्पन्न भएको छ ।

एक सहर एक पहिचान अन्तर्गत भक्तपुर नगरको मुल सडक च्याम्हासिंहदेखि भार्वाचोसम्म ढुङ्गा छाप्ने कार्य, वडा नं ७ स्थित छिपा ताँ निर्माणको काम भइरहेको छ ।

ब्रम्हायणी पीठ, हनुमानघाटको गुर्योजना बनाई कार्य अगाडि बढाइएको छ भने माहेश्वरी, महाकाली, बाराही पीठको गुर्योजना निर्माणको क्रममा रहेको छ ।

नगरका मूल सडकहरूमा सडक बत्ती राख्ने काम पनि आ.व. २०७६/७७ मा सम्पन्न हुने गरी अगाडि बढाइएको छ ।

खेलकुद :

२४. भक्तपुर नगरपालिकाले फुटबल, भलिबल, कराँते, बक्सिङ, कबड्डी, टेबुलटेनिस, जिम्नेस्टिकलगायत ६ वटा खेलहरूको नियमित प्रशिक्षण गर्दै आएकोमा यो आर्थिक वर्षदेखि २ जना खेलकुद प्रशिक्षकहरूलाई पूर्णकालीन नियुक्ति गरी खेल प्रशिक्षणलाई अझ बढी प्रभावकारी र जिम्मेवार बनाउँदै लाने प्रयास गरेको छ ।
२५. मिति २०७६ साल फागुन ८ गते देखि १२ गतेसम्म अन्तरनगर एथलेटिक्स प्रतियोगिता सम्पन्न गरियो । प्रतियोगितामा विभिन्न १६ वटा नगरपालिकाहरूले भाग लिएका थिए ।
- त्यसैगरी मिति २०७६ कार्तिक १७ गतेदेखि २४ गतेसम्म अन्तर विद्यालय खेलकुद प्रतियोगिता सम्पन्न भयो । प्रतियोगितामा नगरका कूल ९२ वटा विद्यालयहरूमध्ये ७२ वटा विद्यालयका २१०० खेलाडीहरूको सहभागिता थियो ।
२६. महिलाविरुद्ध समाजमा देखापरेका हिंसात्मक घटनाबाट महिलाहरूलाई सुरक्षित हुन नगरपालिकाले नगरका वडा नं १, ३, ६ र ७ मा गरी ४ वटा वडामा ७० जनाका दरले २८० जना छात्राहरूलाई आत्मरक्षाको तालिम दिइसकेको छ भने ३८ जना प्रशिक्षकहरू तयार गरिसकेकोछ ।
२७. मानसिक र शारीरिक स्वास्थ्यको सबै वडाहरूमा गरी १४ स्थानमा खुला व्यायामशालाहरू निर्माण भइसकेका छन् । यसले साना बालबालिकादेखि जेष्ठ नागरिकसम्मले व्यायामको अवसर पाइरहेकाछन् । आवश्यकता अनुसार खुला व्यायामशालाहरू थपिँदै लगिने छ ।

बजार अनुगमन:

२८. उपभोक्ताहरूको स्वास्थ्यलाई ध्यानमा राखेर बजार अनुगमन कार्यलाई जोड दिइएको छ । अनुगमनको क्रममा म्याद नाघेको, कम तौलको, मिसावतयुक्त सामान, कुहिएको वा स्वास्थ्यलाई हानी नोक्सानी हुने पाइएको अवस्थामा त्यस्तालाई कार्वाही गर्दै आएका छौं ।

कृषि :

२९. कृषि उत्पादन वृद्धि गर्न स्थानीय कृषकहरूलाई कृषि विशेषज्ञहरूबाट ५ महिने कृषि तालिम, कौसी खेतीको तालिम, माटो परीक्षण, किटनाशक औषधी प्रयोग,

च्याउखेतीलगायत विभिन्न तालिमहरू दियौं भने किसानहरूलाई प्रति परिवार साढे २ के.जी.का दरले उन्नत जातको धानको वीउ निःशुल्क वितरण गर्यौं ।

पर्यटन :

३०. भक्तपुर सांस्कृतिक र पर्यटकीय नगरको मुल सडक भार्वाचोदेखि च्याम्हासिंहसम्म १० वटा शौचालयहरू तयार भएका छन् । तीमध्ये भक्तपुर वडा नं. १ मा २ वटा र वडा नं. ३, ५ र ९ मा एक एक वटागरी जम्मा ५ वटा मौलिक शैलीका नयाँ सूचना केन्द्र र शौचालयहरू यो वर्ष निर्माण सम्पन्न गरी प्रयोगमा ल्याइएको छ ।
३१. महानगरीय प्रहरीसँग समन्वय गरी नगरका प्रमुख ठाउँहरूमा सीसी क्यामेरा जडान गरी अपराध नियन्त्रणको प्रयाश भइरहेको छ । त्यसको नियन्त्रण कक्ष भक्तपुर नगरपालिका र महानगरीय प्रहरी परिसरमा रहेका छन् ।
३२. मुख्य पर्यटकीय क्षेत्र दरवार क्षेत्र र दत्तात्रय क्षेत्रमा हरियाली प्रबर्द्धन गर्न विभिन्न जातका फूलहरूसहितको गमलाहरू राख्ने क्रम शुरु गरेका छौं ।
३३. नगरपालिकाको हरेक गतिविधिबारे जनतालाई सुसूचित गराउन नियमित मासिक प्रकाशन 'भक्तपुर', नेपाल भाषाको पाक्षिक प्रकाशन 'खवप पौ', भक्तपुर खबर अनलाइन, फेसबुकलगायत सामाजिक सञ्जालहरूमार्फत सार्वजनिक गर्दै आएका छौं ।

युवालक्षित तालिमहरू :

३४. नगरबासी युवाहरूलाई आत्मनिर्भर बनाउने उद्देश्यले काष्ठकला, चिनियाँ र जापानी भाषा, नेपालभाषा लिपी, रेडियो र टेलिभिजन प्रस्तोता, फोटोग्राफी तालिमलगायत विभिन्न सीपमुलक तालिमहरू नियमित रूपमा सञ्चालन गर्दै आएको छ ।

मौलिक शैलीमा घर बनाउनेलाई सहयोग:

३५. भक्तपुर नगरको मौलिक शैलीमा घर बनाउने धनीहरूलाई नगरपालिकाले घरको मोहडामा लाग्ने ईँटा, भिगटी र काठमा लाग्ने खर्चको ३५ प्रतिशत अनुदानलाई निरन्तरता दिदै आएको छ ।
३६. नगरभित्र सडकको दायाँ बायाँ रुखहरू रोपेर हरियाली प्रबर्द्धन गर्दै भक्तपुर नगर सुन्दर सफा नगर बनाउने प्रयासलाई जारी राखेका छौं । नगरका मुख्य सडकहरूमा सडक बतीको व्यवस्थाको लागि कार्य अगाडि बढाइएको छ ।

आवास योजना :

३७. भक्तपुर नपा वडा नं. १ स्थित तुमचो दुगुरे आवास योजनाको काम अन्तिम चरणमा पुगेको छ भने वडा नं. २, ३ र ६ स्थित देको मिवा इटापाके आवास योजनाको काम अघि बढिरहेको छ । जग्गावालाहरूको कम योगदानमा राम्रो र व्यवस्थित आवास योजना बनाउने सोचले त्यो आयोजनालाई अगाडि बढाइरहेका छौं ।

३८. भक्तपुर नपा वडा नं. २ व्यासीस्थित भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्रलाई स्थानीय साधन र सीपको प्रयोग गरी हस्तकला औद्योगिक क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने प्रयास भइरहेको छ । भक्तपुर नगरपालिकाको छैटौं नगरसभाले भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्रलाई स्थानान्तरण गर्ने निर्णयसमेत गरेर प्रक्रिया अगाडि बढाइसकेको छ ।

खानेपानी :

३९. जनसंख्या वृद्धिसँगै खानेपानी समस्या अझ विकराल बन्नसक्ने सम्भावनालाई ध्यानमा राखी केयुकेएलसँग समन्वय गरी भक्तपुरका विभिन्न ठाउँमा डीप बोरिङ सुरु गरेका छौं । भक्तपुर नपा वडा नं. २ सल्लाघारी बोरिङबाट दैनिक ३ लाख लिटर पानी वितरण सुरु भएको छ भने भनपा वडा नं. ८ लिबालीको बोरिङबाट दैनिक पानी वितरण हुँदै आएको छ । भक्तपुर नपा ७, भनपा ९ मा पनि बोरिङ कार्य भइरहेका छन् । त्यसैगरी भनपा-७ जगातीबाट पानी वितरण सुरु गर्न पाइप बिछ्याउने काम भइरहेको छ ।

मेलम्ची खानेपानी योजनाबाट उपत्यकामा पानी आउने बित्तिकै पहिलो चरणमै भक्तपुर ल्याउने प्रयास भइरहेको छ ।

क्यान्सर अस्पताल :

४०. भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालमा आर्थिक अनियमितता व्यापक भएको जनगुनासो र अस्पतालका चिकित्सक, नर्स र अन्य कर्मचारीहरूले त्यहाँको व्यवस्थापन हेर्न आग्रह गरेको हुँदा मिति २०७६ साउन ३० गते बसेको कार्यपालिका बैठकले नगर प्रमुखको अध्यक्षतामा नयाँ व्यवस्थापन समिति गठन गरी अघि बढेकोमा पुरानो व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूले सर्वोच्च अदालतमा मुद्दा दर्ता गरेको कारण अदालतबाट अन्तरिम आदेश जारी भएकोले हाल मुद्दा विचाराधीन अवस्थामा छ ।

भूकम्प पीडितलाई सहयोग :

४१. अधिकांश भूकम्प पीडितहरूले अबै सरकारले प्रदान गरेको अनुदान पाउन सकेका छैनन् । बहुस्वामित्वको घर, जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा नहुनु, मोहियानी हक, गुठी जग्गामा बनाइएका घरको कारण सरकारबाट प्रदान गरिने रकम पीडितले पाउन नसकेको हुँदा भूकम्प पीडितलाई दिने रकम बढाउनुपर्ने, एकमुस्त रकम दिनुपर्ने र म्याद बढाउनुपर्ने समेतमा भक्तपुर नगरपालिकाले जोड दिँदै आएको छ ।
४२. भक्तपुर नपा वडा नं.१ स्थित सिद्धपोखरीमा २०७६ पौष १६ गतेदेखि नौका बिहार सुरु भएको छ । भक्तपुरका अन्य पोखरीहरूमा पनि नौका बिहार र माछा पालन सुरु गर्न सकेको खण्डमा नगरपालिकाको आयमा थप वैकल्पिक स्रोत बन्न हुँदा यसबारे छलफललाई अगाडि बढाएका छौं ।

विपद् व्यवस्थापन तालिम:

४३. नेपाली सेनासित समन्वय गरी नगरभित्रका युवाहरूलाई ३ समूहमा गरी १२२ जनालाई विपद् व्यवस्थापन तालिम दिइसकेका छौं । भूकम्प, बाढी, आगजनी लगायतमा आवश्यक परेको बेला सहयोग गर्न ती तालिम प्राप्त युवाहरू तयारी अवस्थामा छन् ।

अन्त्यमा,

देशभर लकडाउनको अवस्थामा पनि नपाका १६० जना सफाइ मजदुरहरू, जनस्वास्थ्य केन्द्रका चिकित्सक, नर्स तथा कर्मचारीहरू, नगरपालिका र वडा समितिका कर्मचारीहरूले यसतो बिषम परिस्तितामा समेत जनताको सेवा गरिरहनु भएको छ । लक डाउन अवधिमा जनताको सेवामा खट्नु भएका सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरू र भर्च्युअल कक्षा संचालनमा सहयोग गर्ने शिक्षक, शिक्षिका मित्रहरू, नगर शिक्षा समितिका साथीहरू, सहजकर्ताको भूमिका खेल्नुहुने तमाम साथीहरूको निस्वार्थ रूपले जनताको सेवा गर्ने भावनाले काम गर्नुभएका टोल टोलका स्वयं सेवकहरू सबैको योगदानलाई उच्च सम्मान गर्दै भक्तपुर नगरपालिकाको तर्फबाट हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं ।

नेपाल सरकारले लकडाउनको अवधिलाई बिदा घोषणा गरे पनि नगर सफाइमा निरन्तर खटिरहनु भएका सफाइ कर्मचारीहरू, जन स्वास्थ्य केन्द्रमा कार्यरत चिकित्सक, नर्स र अन्य स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई मासिक तलबलाई दैनिक हिसाब गरी हाजिर भएको दिनको ७५ प्रतिशत र नगरपालिकाका कर्मचारीहरू, वडा समिति, जन

स्वास्थ्य, शिक्षा शाखामा कार्यरत सबै कर्मचारीहरूलाई हाजिर भएको दिनको ५० प्रतिशत प्रोत्साहन भत्ता दिने व्यवस्था गरेका छौं । साथै यो बिषम अबस्थामा काम गर्ने जन प्रतिनिधिहरू, सबै कर्मचारीहरूको एक वर्षको जीवन विमा गर्ने व्यवस्था गर्नेछौं ।

साथै नगरपालिकाले आव्हान गरेको हरेक काममा साथ र सहयोग गर्ने, रचनात्मक आलोचना गरी नगरपालिकाका पदाधिकारीहरूलाई सही बाटोमा अगाडि बढाउन सहयोग गर्ने सम्पूर्ण नगरबासी, दाजुभाइहरूमा पनि धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं ।

आगामी दिनहरूमा पनि तपाईंहरूको राय, सुझाव र सल्लाह बमोजिम भक्तपुर नगरपालिकालाई देशकै सफा, सुन्दर नगर र पर्यटनकीय नगर बनाउन निरन्तर कतिबद्ध भएर लाग्ने बचतबद्धता प्रकट गर्दछौं ।

२०७७ जेठ ७ गते

सुनिल प्रजापति
प्रमुख
भक्तपुर नगरपालिका